

”Språkrasism i sommarstaden”. Om negativa attityder till finska och finskspråkiga på en svenskdominerad ort i Finland

Finland har som bekant två nationalspråk, finska och svenska. Finska talas av ca 90 % av befolkningen och svenska av strax över 5 %. Bland den finskspråkiga befolkningen är inställningen till den svensktalande minoriteten allt annat än genomgående positiv. Exempelvis i nätdiskussioner florerar bl.a. uttryck för ideologin en nation – ett språk liksom påståenden om historiska oförrätter (se t.ex. Saukkonen 2011). Men också bland den svenskspråkiga minoriteten förekommer fördomar och negativa inställningar till det finska, inte minst på orter där svenskan är i övervägande majoritet. I mitt föredrag ämnar jag belysa denna sida av det finländska språkklimatet, en sida som mer sällan uppmärksammas.

Staden Ekenäs (sedan 2009 en del av storkommunen Raseborg) i södra Finland har genom tiderna varit starkt svenskdominerad (Cederlöf 1993: 21–26) såväl numerärt (82–96 % svenskspråkiga enligt tillgänglig statistik) som beträffande mentalitet. Staden, ibland kallad Svenskfinlands huvudstad, uppfattas av många som en ort där negativa inställningar till det finska är påfallande framträdande. Syftet med den här undersökningen är att med utgångspunkt i olika skriftliga och muntliga källor identifiera och analysera uttryck för negativa attityder mot såväl finskspråkiga som det finska språket bland svenskspråkiga Ekenäsbor, samt att diskutera bakgrunden till dessa ståndpunkter. Den fråga som primärt berörs är med hurdana argument attityderna i det här sammanhanget artikuleras, liksom huruvida argumenten i den här lokala omvända kontexten sammanfaller med eller skiljer sig från de som på nationell nivå används av den finskspråkiga majoriteten gentemot det svenska i Finland. Diskussionen kring attityderna och argumenten speglas mot Ekenäs som språkmiljö ur såväl ett historiskt som ett nutida perspektiv, samtidigt som resonemanget anknyts till forskning om språkliga attityder och flerspråkighet på samhällsnivå i ett vidare perspektiv.

Undersökningen ingår som en del av en större studie kring språkbruk och språkförhållanden i Ekenäs.

Litteratur:

Cederlöf, Henrik (1993): *Ekenäs stads historia IV, 1930-1980*. Ekenäs.

Saukkonen, Pasi (2011): *Varför irriterar finlandssvenskarna? En medieanalys med sammandrag på svenska*. Magmarapport 1/2011. Helsingfors.